

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 126

Helmond, 19 september 2019

Zaaknummer: 50090971

Onderwerp: Zienswijze op de ontwerp-Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Geachte leden van de gemeenteraad,

Het Rijk heeft vlak voor de zomervakantie de ontwerp-Nationale Omgevingsvisie (ontwerp-NOVI) vrijgegeven voor inspraak. De inspraakperiode loopt van 20 augustus tot en met 30 september. De ontwerp-NOVI is het eerste rijks-beleidsdocument dat is opgesteld vanuit de Omgevingswet. De NOVI integreert (deels bestaande) beleidsdoelen en opgaven in het fysieke domein. De NOVI heeft geen integrale plankaart, wel een aantal richtinggevende uitspraken die vertaald moeten worden naar ruimtelijk-fysieke inpassing op regionaal en lokaal niveau. Daarnaast zijn er een aantal thematische kaarten opgenomen, die vaak al bekend zijn vanuit sectoraal Rijksbeleid.

Toekomstperspectief voor Nederland

In de NOVI is het volgende toekomstperspectief voor Nederland opgenomen: 'In 2050 is Nederland een land waarin het gezond en fijn wonen is. Waar de inwoners een hoge leefomgevingskwaliteit voelen en waarderen. Waar iedereen de ruimte heeft zich te ontplooien.

Een land met een gezonde, toekomstbestendige economie. Een economie die duurzaam en circulair is en floreert. Waar we schaarse grondstoffen in de grond laten zitten of hergebruiken en fossiele brandstoffen hebben vervangen door schone bronnen. Een land dat nauw verbonden is met zijn buurlanden en de rest van de wereld en een actieve speler is in de internationale gemeenschap. Onze steden en dorpen zijn aangenaam en vitaal. Ons platteland is productief en aantrekkelijk. Een land met uitstekende bereikbaarheid, waar door allerlei innovaties iedereen zich soepel kan verplaatsen, met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en overlast. Waar locaties voor wonen en werken zorgvuldig zijn gekozen zodat onnodige mobiliteit wordt voorkomen. Waar we voldoende ruimte hebben om te kunnen bewegen, ontmoeten, ontspannen en tot onszelf te komen. Waar de natuur floreert.

Een gezond, schoon, klimaatbestendig land met veel ruimte voor groen en water. Een veilig land, beschermd tegen overstromingen en andere gevaren. Waar een goede balans is tussen gebouwde omgeving van open landschap, tussen natuur en cultuur, tussen land en water. Een land dat openstaat voor verandering, en waar de kracht van traditie, cultuur en identiteit wordt weerspiegeld in de inrichting van de leefomgeving.'

Opgaven en afwegingsprincipes

De ontwerp-NOVI gaat uit van een balans in ecologisch, sociaal-maatschappelijk en economisch kapitaal. Leefbaarheid, gezondheid, energietransitie, klimaatadaptatie, ecologie en cultuurhistorie zijn belangrijke waarden waar we voorzichtig mee moeten omgaan.

In de ontwerp-NOVI zijn 21 opgaven van nationaal belang geformuleerd, waarin het Rijk voor zichzelf een systeemverantwoordelijkheid ziet (daarbij regelt zij de randvoorwaarden), of een resultaatverantwoordelijkheid (waarin het Rijk zelf ook uitvoerend aan de slag gaat).

De samenhang tussen de opgaven manifesteert zich rond vier prioriteiten. Dat zijn complexe, omvangrijke en dringende opgaven die voortkomen uit of samenhangen met grote transities:

1. Ruimte maken voor klimaatadaptatie en energietransitie
2. Duurzaam economisch groeipotentieel
3. Sterke en gezonde steden en regio's
4. Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied

Er zijn drie afwegingsprincipes die gehanteerd worden bij de invulling van de opgaven en prioriteiten:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal
- Afwentelen wordt voorkomen, zowel afwenteling in tijd, plaats als (milieu)compartiment.

Betekenis van de NOVI voor Helmond

De NOVI past inhoudelijk goed op de strategische agenda van Helmond en het coalitieakkoord. Het College heeft in de strategische agenda de telos-benadering opgenomen, deze ligt in lijn met de intentie van de NOVI. Daarmee zijn overigens niet alle (inpassings-)vraagstukken voor ruimtevragende claims opgelost. Deze zullen regionaal en lokaal moeten landen in omgevingsvisies en -plannen, waarin keuzes gemaakt moeten worden. De richtinggevende uitspraken in de NOVI geven daarin houvast.

De NOVI gaat uit van maatschappelijke opgaven en stuurt op opgavegericht werken. Structuren, bevoegdheden en (bestuurlijke) grenzen mogen een goede oplossing niet in de weg staan. Sterker nog, er wordt een stevig appél gedaan op samenwerking tussen partners, waar dat nodig is om opgaven gerealiseerd te krijgen. Daarnaast wordt, in lijn met de intentie van de Omgevingswet, de uitnodiging gedaan aan maatschappelijke partners, inwoners, bedrijven et cetera om in gesprek te gaan en samen met de overheden opgaven aan te pakken en op te lossen.

Uitvoeringsinstrumentarium NOVI

In de NOVI is uitvoeringsinstrumentarium opgenomen om de opgaven te realiseren. Voor Helmond zijn de belangrijkste:

- De NOVI-gebieden: er zijn 8 gebieden in Nederland aangewezen als NOVI-gebied. Helmond ligt in twee van deze gebieden: de Metropoolregio Eindhoven (complexe stedelijke opgave) en Noord-/Oost-Brabant/Noord-Limburg (landbouwtransitie).
- De MIRT-gebiedsagenda wordt verbreed naar een omgevingsagenda

Vooralsnog komen er geen extra middelen vanuit uit het Rijk. Wel wordt gekeken of de bestaande middelen beter (meer opgavegericht) ingezet kunnen worden op de te bereiken doelen. In de NOVI-gebieden kan ook gekeken worden naar aanpalend instrumentarium, zoals bijvoorbeeld extra regelruimte.

Buisleidingentracé

In de NOVI is op de themakaart 'Nationale infrastructuur energievoorziening' het buisleidingentracé Laarbeek-Echt/Susteren als indicatief tracé opgenomen. Dit indicatieve tracé was ook opgenomen in de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035. Helmond heeft eerder, samen met een aantal gemeenten en de provincie, aangegeven dit tracé onwenselijk te vinden. Naar aanleiding van de motie Smeulders, Ronnes en Van Eijs heeft minister Ollongren aangegeven geen uitvoering te geven aan de verwerkelijking van de indicatieve leidingtracés uit de Structuurvisie Buisleidingen 2012-2035. Dit indicatieve tracé zou dan ook van de kaart in de NOVI moeten verdwijnen.

Helmond sluit aan bij de regionale zienswijze

Het MRE heeft een zienswijze voorbereid op de ontwerp-NOVI. Deze zienswijze is op hoofdlijnen en positief geformuleerd. Het verzoek om het indicatieve buisleidingentracé te schrappen uit de NOVI is hierin, mede op verzoek van Helmond, opgenomen omdat het meer gemeenten in het MRE-gebied raakt.

Voor Helmond is er om die reden geen aanleiding om nog een aparte zienswijze in te dienen op de NOVI.

De betrokken bewoners bij het buisleidingentracé zijn op de hoogte dat Helmond voornemens is via de regionale zienswijze te verzoeken het buisleidingentracé te schrappen. Zij ontvangen de zienswijze ter informatie.

Bijlage

Regionale zienswijze op de ontwerp-NOVI

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Helmond
mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
de burgemeester

mr. drs. A.P.M. ter Voert
de secretaris